

Bogusław Kubiak

PODRÓŻE PO POLSCE

eBook
w zestawie

PODRÓŻE PO POLSCE

Autor: dr Bogusław Kubiak
Redakcja: Joanna Marchewka
Projekt typograficzny: Trevo – Martins

Ilustracje i zdjęcia:

s. 11 molo: Matio, wikipedia.org; Aleja Gwiazd, plaża: Pit1233, wikipedia.org; s. 13 Matio, wikipedia.org; s. 14 mynaszlaku.pl; s. 20 Foto MW Media; s. 21 Jacek Bis, grupabieszczady.pl; Tarnica: pyce, globtroter.pl; Artur Lysik, budowle.pl; s. 22 bieszczady.land; s. 23 Martin Urban / National Geographik, wikipedia.org; s. 24 Spars, wikipedia.org; s. 31 Uniwersytet Wrocławski: Jar.ciurus, commons.wikimedia.org; krasnale: silvermint.pl; Panorama Raclawicka: PAP/M. Kulczyński, dzieje.pl; s. 32 naszwroclaw.net; s. 33 Most Grunwaldzki: tapeciarnia.pl; s. 34 Jar.ciurus, wikivoyage.org; s. 38, 39 lekcjesmakow.pl; s. 41 cerkiew św. Mikołaja: Henryk Bielamowicz, commons.wikimedia.org; MaKa~commonswiki, commons.wikimedia.org; rynek, polskaniezwykla.pl; s. 42 Hans Pama, flickr.com; s. 43 susiec.com.pl/wodospad-na-rzece-jelen/; s. 44 MaKa~commonswiki, wikipedia.org; s. 51 krynica.pl; pomnik Jana Kiepury: polskaniezwykla.pl; willa Witoldówka: Henryk Bielamowicz, wikipedia.org; s. 52 pomnik Nikifora: www.garneki.pl; s. 53 fshoq.com; s. 54 visitmalopolska.pl; s. 63 Bulwar Filadelfijski, toruntour.pl; Dom Mikołaja Kopernika: Iwona Nowakowska, pinterest.com; Stare Miasto: Dawid Galus, wikipedia.org; s. 64 toruntour.pl; s. 65 Spens03, wikimedia.org; s. 66 visittorun.com; s. 73 ulica Krakowskie Przedmieście, mapio.net; Wieża Trynatarska: Szater, commons.wikimedia.org; Nowy Ratusz: Krzysztof Kosowski, wikipedia.org; s. 74 mapa.targeo.pl; s. 75 10latwue.pl; s. 76 Szater, wikipedia.org; s. 80 Władysław Łokietek: wikimedia.org; s. 85 Jezioro Trześniowskie: Jacek Halicki, wikimedia.org; Brama marchijska: wikipedia.org; Brama Polska: Jacek Halicki, wikipedia.org; s. 86 Jezioro Łagowskie: Jan Jerszyński, wikimedia.org; s. 87 Zamek Joanitów: © LukKot, dioblina.eu; s. 88 Kościół św. Jana Chrzyciela, polskaniezwykla.pl; s. 95 muszla: okkolobrzeg.pl; port: Karina Dmyterko, prk24.pl; latarnia morska: apartament-kolobrzeg24.pl; s. 96 Olek Remez, wikimedia.pl; s. 97 © nocowanie.pl; s. 98 Pomnik Rybaka i Rybaczki: explorecams.com; s. 105 Dom Reymonta: grupabiwakowa.pl; wycinanka: folkstar.pl; strój łowicki: polskatradycja.pl; s. 106 e-miejsc.pl; s. 107 Muzeum Reymonta w Lipcach: www.polaneis.pl; s. 108 Stary Rynek: iker-łowicz.cba.pl; s. 115 Katedra: zamos.lovototravel.pl; kamienice: MaKa, wikipedia.org; synagoga: gdansk.fotopolska.eu; s. 116 Maciej Ukleja, wikimedia.org; s. 117 Brama Lwowska, kolumber.pl; s. 118 Rotunda Zamojska: Mceurytos, wikipedia.org; s. 127 Krzywy Domek: miaster.pl; latarniamorskaspot.pl; plaża: kkiic, wikipedia.org; s. 128 www.trojmiasto.pl; s. 129 Tomasz Kolowski, wikipedia.org; s. 130 Mirosław Pieślak, fakt.pl; s. 137 Zamek Królewski: tropter.com; Ratusz: Krzysztof Wydra, polskiekrajobrazy.pl; baszta: Giusta777, wikimedia.org; s. 138 Gabis 76, wikimedia.org; s. 140 www.pl.wikipedia.org; s. 147 fajnepodroze.pl; Dworek Gubernatora: podrozepoeuropie.pl; Sobór Świętej Trójcy w Hajnówce: Rafał10, polskiekrajobrazy.pl; s. 148 polonia.edu.pl; s. 149 Michael Gäbler, wikimedia.org; s. 150 Pimke, wikimedia.org; s. 159 Koziolki: Radomil, wikimedia.org; Stare Miasto: Stanisław Szewczyk, wikimedia.org; Cytadela: Rzuwig, wikimedia.org; s. 160 Zamek Cesarski: Scotch Mist, wikipedia.org; s. 162 Ratusz: A. Savin, wikimedia.org; s. 171 Kościół Marii Magdaleny: Przemysław Jahr, wikimedia.org; Park Zdrojowy, wakacje-rabka.pl; ulica W. Orkana: Mach240390, wikimedia.org; s. 172 Dariusz Biegacz, wikimedia.org; s. 173 skansenchabowka.pl; s. 174 łąźnia solankowa: Mach240390, wikimedia.org; s. 183 latarnia morska, hel.info.pl; port, worldisbeautiful.eu; plaża, Jurata, atrakcje.info.pl; s. 184 © Paweł Marynowski, wikimedia.org; s. 185 Jacek Plewa, wikimedia.org; s. 186 t-time.pl; s. 195 Henryk Bielamowicz, wikipedia.org; Muzeum Stefana Żeromskiego, sanatorium „Stare Łazienki”: Henryk Bielamowicz, wikimedia.org; s. 196 Henryk Bielamowicz, wikimedia.org; s. 197 nalczew24.pl; s. 198 Henryk Bielamowicz, wikimedia.org; s. 202 tvpi.eu; s. 205 Duży Rynek: lbumer, wikimedia.org; Piotr Matyja, wikimedia.org; zamek, architect.pl; s. 206 Bachotek Wojtek, polskieszlaki.pl; s. 207 polska-org.pl; s. 208 lbumer, sv.wikipedia.org; s. 215 purohotel.pl; Sukiennice: Tomasz Lewandowski, pl.wikipedia.org; Barbakan: Mach240390, pl.wikipedia.org; s. 216 incognitoo.flog.pl; s. 217 visit-polska.com; s. 218 Szarż, bg.wikipedia.org

Copyright © by Wydawnictwo Nowela, Poznań 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. Każda reprodukcja lub adaptacja całości bądź części niniejszej publikacji, niezależnie od zastosowanej techniki reprodukcji (drukarskiej, fotograficznej, komputerowej i in.), wymaga pisemnej zgody wydawcy.

ISBN: 978-83-67029-33-9

Nowela sp. z o. o.
ul. Żmigrodzka 41/49
61-171 Poznań

Dział handlowy (+48 61) 847-40-40

www.nowela.pl
www.portalromanisty.pl

e-mail: nowela@nowela.pl

Spis treści

Wstęp	7
I. MIĘDZYZDROJE – kurort na wyspie	11
II. SOLINA – kolorowe wzgórza	21
III. WROCŁAW – miasto niezwykle	31
IV. SZCZEBRZESZYN – gdzie chrząszcz brzmi w trzcinie.	41
V. KRYNICA-ZDRÓJ – wyprawa nie tylko do wód.	51
VI. TORUŃ – pod opieką Mikołaja	63
VII. LUBLIN – jak w kinie	73
VIII. ŁAGÓW – wielka majówka	85
IX. KOŁOBRZEG – dumna perła Bałtyku	95
X. ŁOWICZ – niezwykła Wielkanoc	105
XI. ZAMOŚĆ – sen o idealnym mieście	115
XII. Sopot – dwa oblicza miasta	127
XIII. SANDOMIERZ – mały Rzym	137
XIV. BIAŁOWIEŻA – tajemnice śnieżnej puszczy.	147
XV. POZNAŃ – miasto warte poznania	159
XVI. RABKA – miasto dzieci świata	171
XVII. HEL – półwysep letnich atrakcji.	183
XVIII. NAŁĘCZÓW – miasto jak ogród	195
XIX. BRODNICA – oko w oko z przyrodą	205
XX. KRAKÓW – Betlejem pod pomnikiem Mickiewicza	215
KLUCZ.	227

Mapa książki

Rozdz.	Oto Polska	W skrócie	Warto wiedzieć	Nazwy własne	Z kart historii
I.	Kurort na wyspie	Międzyzdroje	Jezioro Turkusowe	<i>Międzyzdroje, Szczecin, Świnoujście, Wolin</i>	Powstanie letniska
II.	Kolorowe wzgórza	Solina	Jezioro Solińskie	<i>Solina, Bieszczady, Lutowiska, Polańczyk</i>	Zasiedlanie Bieszczad
III.	Miasto niezwykle	Wrocław	Park Linowy	<i>Wrocław, Jatkі, Odra, Ostrów Tumski</i>	Znaczące miasto
IV.	Gdzie chrząszcz brzmi w trzcinie	Szczeczeszyn	Szczeczeszyn istnieje naprawdę!	<i>Szczeczeszyn, Wieprz, Roztocze, Hrebennie</i>	Czasy najdawniejsze Szczeczeszyna
V.	Wyprawa nie tylko do wód	Krynica-Zdrój	Forum Ekonomiczne	<i>Krynica-Zdrój, Tylicz, Jaworzyna, Muszyna</i>	Powstanie Krynicy
VI.	Pod opieką Mikołaja	Toruń	Mikołaj Kopernik	<i>Toruń, Frombork, Tszeposz, Kaszczorek</i>	Rozwój Torunia
VII.	Jak w kinie	Lublin	Lubelskie trolejbusy	<i>Lublin, Bystrzyca, Czwartek, Wilno</i>	Początki Lublina
VIII.	Wielka majówka	Łągów	Jezioro Trześniowskie	<i>Łągów, Ciecz, Templewo, Boryszyn</i>	Początki Łągowa
IX.	Dumna perła Bałtyku	Kołobrzeg	Na ryby	<i>Kołobrzeg, Parsęta, Trzebiatów, Resko</i>	Miasto Solne
X.	Niezwykła Wielkanoc	Łowicz	Strój łowicki	<i>Łowicz, Bzura, Lipce, Żłaków Borowy</i>	Łowicz prymasowski
XI.	Sen o idealnym mieście	Zamość	Gołąb zamojski	<i>Zamość, Chełm, Lwów, Łabuńka</i>	Twierdza Zamość
XII.	Dwa oblicza miasta	Sopot	Sopockie moło	<i>Sopot, Gdańsk, Gdynia, Trójmiasto</i>	Początki Sopotu
XIII.	Mały Rzym	Sandomierz	Wąwóz Królowej Jadwigi	<i>Sandomierz, Wieliczka, Bochnia, Opatów</i>	Miasto królewskie
XIV.	Tajemnice śnieżnej puszczy	Białowieża	Przyrodnicza stolica Europy	<i>Białowieża, Hajnówka, Topiło, Podlasie</i>	Puszcza Królewska
XV.	Miasto warte poznania	Poznań	Poznańskie rekordy	<i>Poznań, Warta, Gniezno, Prusy</i>	Wzlot i upadek
XVI.	Miasto dzieci świata	Rabka-Zdrój	Gorczański Park Narodowy	<i>Rabka-Zdrój, Chabówka, Nowy Targ, Krościenko</i>	Początki Rabki
XVII.	Półwysep letnich atrakcji	Hel	Sztormy – zimowy smak Helu	<i>Hel, Puck, Chałupy, Jurata</i>	Stary i Nowy Hel
XVIII.	Miasto jak ogród	Nałęczów	Kazimierz Dolny – raj zakochanych	<i>Nałęczów, Kazimierz Dolny, Bochohnica, Puławy</i>	Na początku była Bochohnica
XIX.	Oko w oko z przyrodą	Brodnica	Rynek w kształcie trójkąta	<i>Brodnica, Drwęca, Bochohtek, Płonne</i>	Miasto Anny Wazówny
XX.	Betlejem pod pomnikiem Mickiewicza	Kraków	Wawel	<i>Kraków, Wawel, Sukiennice, Planty</i>	Dawna stolica

Legendy polskie	Oto Polacy	Z piosenką przez Polskę	A to ciekawe!
Pochodzenie soli w Bałtyku	Wyjazdy wakacyjne	<i>Morze</i> , Irena Santor	Promenada Gwiazd, Bałtyk, Irena Santor
Legenda o pochodzeniu nazwy Bieszczady	Oczekiwania i obawy wakacyjne	<i>Zielone wzgórza nad Soliną</i> , Wojciech Gąssowski	Bieszczadzki Park Narodowy, Kazimierz III Wielki, Grupy etniczne w Bieszczadach
Brama Kluskowa	Kuchnia polska	<i>Wrocławska piosenka</i> , Maria Koterbska	Muzeum <i>Pana Tadeusza</i> , Bolesław I Chrobry, Punkty widokowe
Kaplica św. Leonarda	Znajomość języków obcych	<i>Chrzyszcz</i> , Kilersi	Tarpan, <i>Festiwal Stolica Języka Polskiego</i> , Jan Brzechwa
Legenda o uzdrowieniu krynicką wodą	Wyjazdy zimowe	<i>Krynica-Zdrój</i> , Stare Dobre Małżeństwo	Nikifor Krynicki, Jan Kiepusza, Prysznice
Legenda o nazwie miasta Torunia	Skojarzenia turystów z Toruniem	<i>Kochamy Cię Toruniu</i> , Marek Jan Kisielewski	Bulwar Filadelfijski, Nietoperze, Niechęć między Bydgoszczą i Toruniem
Na początku był lin	Przynależność do narodu polskiego	<i>Bliżej</i> , Beata Kozidrak	Jan Kochanowski, Unia lubelska, Władysław I Łokietek
Złoty Potok	Zagrożenia cywilizacyjne	<i>Na majówkę</i> , Wojciech Korda	<i>Lubuskie Lato Filmowe</i> , Zakony rycerskie, Polskie miasta
Diabelskie kamienie w kołobrzesckiej borowinie	Skojarzenia z miejscami wypoczynku	<i>Ballada o Kołobrzegu</i> , Wojciech Młynarski	Kołobrzesckie festiwale, Największa muszla w Polsce, Kopalnia borowiny
Legenda o powstaniu Łowicza	Postrzeżenie świąt wielkanocnych	<i>Łowiczanka jestem</i> , Mazowsze	Władysław Reymont, Wycinanka, Józef Chełmoński
Szwedzki stół w Zamościu	Domy Polaków	<i>Gdzieś na mapy skraju</i> , Marek Grechuta	Orkiestra Namysłowskiego, Jan Zamoyski, Marek Grechuta
Gród w Sopocie	Letnia stolica Polski	<i>Wspomnienie z Sopotu</i> , Halina Frąckowiak	Sopot Festival, Trójmiasto, Język kaszubski
Lipy św. Jacka	Święto Niepodległości	<i>Sandomierz</i> , hymn Collegium Gostomianum	Jan Długosz, Jadwiga Andegaweńska, Miasta królewskie
Dziewczyna przemieniona w puszczyka	Postawy ekologiczne	<i>W Puszczy Białowieskiej</i> , Michał Jarocki	Protesty ekologów, Królestwo grzybów, Polowania na żubra
Koziołki poznańskie	Powody do dumy i wstydu	<i>Sen o Poznaniu, drogim mieście mym</i> , Cepelia Poznań	Poznański porządek, Pyry z gzikim, Gwara poznańska
Kościółek św. Krzyża na Górze Piątkowej w Chabówce	Rodzina	<i>Zabierz kobietę</i> , Grażyna Świtata	Order Uśmiechu, Szlaki turystyczne, Święto Zwyków Wielkanocnych
Zatopienie Helu	Nawyki żywieniowe	<i>A gdzie to siódme morze</i> , Maryla Rodowicz	Nadmorski Park Krajobrazowy, <i>Dzień Ryby</i> , Plaża nudystów w Chałupach
Jak kogut wygrał z diabłem	Wygląd zewnętrzny	<i>Kazimierz przez Nałęczów</i> , Tomasz Budzyński	Stefan Żeromski, Puławy – Kazimierz Dolny – Nałęczów, Aleja Gwiazd Kolarstwa
Herb Brodnicy	Powody satysfakcji życiowej	<i>Na jeziorach pięknie dzisiaj</i> , Jerzy Porębski	Maria Dąbrowska, Bielik, Jeziora – rekordy
Zaczarowane gołębie	Boże Narodzenie	<i>Krakowska ballada</i> , Elżbieta Adamiak	Krakowski hejnał, Lajkonik, Stolica Polski

Wstęp

Ta książka nie powstałaby, gdyby nie moi studenci zagraniczni, z którymi odbyłem niezliczone podróże po Polsce. Misha, Kaiyr, Dima, Ilia, Zhenia, Veronika, Igor, Taras, Ivan, Aslan, Nuno, Renato, Che Chi i wielu innych – to właśnie im należą się przede wszystkim podziękowania za wspólnie odbyte wycieczki po moim kraju i w konsekwencji za powstanie tej książki. Każdą naszą wyprawę poprzedzały przygotowania, planowanie, wyszukiwanie informacji, wybieranie miejsc do odwiedzenia – tak gromadził się materiał w dużym stopniu tu wykorzystany. A ja miałem niepowtarzalną okazję obserwować, jak młodzi ludzie z różnych krajów, uczący się dopiero języka polskiego, postrzegają Polskę, co ich u nas szczególnie interesuje czy zadziwia. Dziękuję także za zaproszenia do Waszych krajów i możliwość ich poznawania wspólnie z Wami.

Podręcznik *Podróże po Polsce* stanowi kurs realizowania polskiego adresowany do cudzoziemców uczących się języka polskiego na najwyższych poziomach zaawansowania C1 i C2. Jego pojedyncze fragmenty – teksty lub ćwiczenia mogą być jednak również z powodzeniem wykorzystywane na poziomach niższych, stanowiąc uzupełnienie i urozmaicenie innych kursów językowych.

Dzisiaj, zarówno uczący się języków obcych, jak ich nauczyciele powszechnie akceptują fakt, że różne aspekty wiedzy o danym kraju czy obszarze językowym stanowią nierozdzielny element poznawania jego języka. Podkreśla to także podstawowy dokument Rady Europy opisujący kształcenie językowe¹.

Znaczenie takiej wiedzy w komunikacji najlepiej oddaje zasada Pareta (80/20), która wywodzi się z ekonomii, ale z powodzeniem może być także wykorzystywana w innych

¹ Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, CODN, Warszawa, 2003.

dziedzinach. Zgodnie z nią aż 80% naszej percepcji podczas rozmowy z osobą z innego kręgu kulturowego pochodzi z doświadczeń kulturowych, a zaledwie 20% ma charakter osobisty. Oznacza to, że w ogromnej większości rozumienie cudzoziemców następuje w oparciu o naszą własną kulturę, tradycje, zwyczaje, wartości i zachowania, co z kolei bardzo łatwo prowadzi do nieporozumień i błędnego odbioru ich zachowań².

Niezależnie od różnej interpretacji terminów *realioznawstwo*, *kulturoznawstwo*, *krajoznawstwo*, które na pewno nie są w glottodydaktyce języka polskiego jako obcego tak jednoznacznie utrwalone jak pojęcia *Landeskunde* (niem.), *civilisation* (fran.), *background/area studies* (ang.), itp.³, lektorzy języka polskiego nieustannie poszukują ciekawych materiałów pozwalających łączyć treści poznawcze i komunikacyjne. Już od ponad trzydziestu lat krajowe podręczniki języka polskiego dla obcokrajowców pozbawione są ingerencji cenzury, a wśród specjalistów toczy się ożywiona dyskusja także o ich tematyce kulturowej⁴. Propozycja pozycja z pewnością więc zainteresuje szerokie grono odbiorców.

Kształt podręcznika wynika z podstawowego założenia, wyrażonego już w tytule – zaproszenia do *podróży po Polsce*, która nieustannie towarzyszy poznawaniu polszczyzny. Coraz więcej osób poznaje ją w naszym kraju, co roku zwiększa się liczba szkół językowych oferujących kursy języka polskiego, przybywa studentów zagranicznych na naszych uczelniach, cudzoziemców podejmujących u nas pracę i odwiedzających nas w celach turystycznych. Podróż po Polsce staje się więc nie tylko realna, ale często wręcz konieczna.

Proponując odbyć ją w 20 rozdziałach, z których każdy zawiera 10 sekcji, przy czym sekcja *A to ciekawe!* oznaczona rysunkiem lupki, powtarza się w każdej jednostce trzy razy.

Dokładną zawartość sekcji w poszczególnych rozdziałach pokazuje mapa książki na stronach 4–6. Umożliwia ona sprawne odnajdywanie w podręczniku potrzebnych treści. Wprowadzenie do każdego zajęcia stanowią ćwiczenia polegające na określaniu położenia miasta (miejscowości, wioski) na mapie Polski, opisywaniu herbu i odgadywaniu jego symboliki. Mapa kraju z zaznaczonym miastem i jego herb prezentowane są na stronie rozpoczynającej dany rozdział.

Tekst z sekcji *Oto Polska* poprzedzają ćwiczenia leksykalne, których dokładne wykonanie jest bardzo zalecane, gdyż znacznie ułatwia to dalszą pracę. Po tekście podane są odnośniki do dodatkowych informacji w Internecie. W części *W skrócie* zawarte są podstawowe dane o przedstawionym miejscu w formie tabelarycznej oraz jego najważniejsze atrakcje turystyczne. Dalej następują zadania sprawdzające zrozumienie pierwszego tekstu.

W powiązaniu z tekstem w sekcji *Warto wiedzieć* występują dwa ćwiczenia: leksykalne oraz rozwijające sprawność pisania, a w powiązaniu z tekstem w części *Z kart historii* zadania rozwijające sprawność mówienia.

Odmiana nazw własnych została oddzielnie wyróżniona w sekcji *Nazwy własne*, aby szczególnie zwrócić uwagę na związane z nią problemy. Zawiera ona krótkie wyjaśnienie etymologii danej nazwy oraz ćwiczenia gramatyczne.

² Strutridge, J., *A New Look at Culture*, w: *BBC English*, London, 5/1995.

³ Szczegółowe omówienie zróżnicowania terminologicznego znaleźć można w pracy: Banach, B., *Spoleczno-kulturowe aspekty w nauczaniu języków obcych na przykładzie wybranych krajów*, w: „Języki Obce w Szkole”, 3/2003, CODN, Warszawa, 2003.

⁴ Por. Gębał, P., *Dydaktyka kultury polskiej w kształceniu językowym cudzoziemców*, Universitas, Kraków, 2010; Miodunka, W. T. (red.), *Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Stan obecny – programy nauczania – pomoce dydaktyczne*, Universitas, Kraków, 2004.; Burzyńska, A., *Jakże rad bym się nauczył polskiej mowy... O glottodydaktycznych aspektach relacji język a kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 2002.

Do *Legend polskich* zaprojektowano ćwiczenie na wyszukiwanie synonimów do wyróżnionych w tekście wyrazów, które są następnie praktycznie wykorzystane w streszczaniu legendy własnymi słowami.

Sekcja *Oto Polacy* prezentuje wyniki badań dotyczących opinii Polaków o różnych aspektach życia. Oprócz ich analizy proponowany jest element podejścia interkulturowego polegający na porównywaniu opinii na dany temat w innych krajach.

W sekcji *Z piosenką przez Polskę* znajdziemy utwór muzyczny związany z treścią rozdziału oraz tematy do swobodnej rozmowy o nim. Wybrane piosenki stanowią w większości znane polskie przeboje i wyszukanie ich nagrań nie powinno stanowić trudności. Oczywiście, podobnie jak i w innych partiach podręcznika, nauczyciele mogą dowolnie dodawać swoje własne ćwiczenia lub modyfikować zaproponowane zadania. Pomocne w tym będą bardzo dokładne odnośniki źródłowe zamieszczonych tekstów.

Każdy rozdział zamyka *Krzyżówka w podróży*, której wykonanie pozwala powtórzyć i utrwalić słownictwo występujące w poprzednich częściach. Warto też czasami odwrócić role i zaproponować, aby uczący się sami wygenerowali krótkie krzyżówki zawierające poznane słowa. Oferta różnorodnych generatorów krzyżówek w Internecie jest naprawdę bogata, a pomysłowość kursantów niejednokrotnie może zaskoczyć nauczyciela.

Poszczególne części uzupełniane są ciekawostkami realioznawczymi, które mają na celu inspirować do dalszej samodzielnej pracy. W odróżnieniu od sekcji *Warto wiedzieć* te krótkie wstawki informacyjne nie zawierają ćwiczeń czy wyjaśnień słownikowych.

Wszystkie teksty w podręczniku są autentyczne i stanowią przykład rzeczywistego użycia języka, gdyż ich autorzy nie kierowali się żadnymi względami językowo-dydaktycznymi. Podlegały one ingerencji (np. poprawianie, upraszczanie, skracanie) tylko w bardzo niewielkim, absolutnie koniecznym stopniu.

Rozdziały nie są ze sobą powiązane treściowo, nie wykazują też progresji pod względem stopnia trudności. Można więc zgromadzić w nich materiał omawiać w dowolnej kolejności lub uzupełniać nimi inne kursy. Rozwiązania wszystkich ćwiczeń zamkniętych podane są w załączonym *Kluczu*, co sprawia, że można je wykorzystywać również do nauki samodzielnej. Wybór tras tej językowej podróży jest całkowicie subiektywny, w żadnym stopniu niepodyktowany jakimkolwiek kryterium wartościującym.

Życzę wszystkim wielu sukcesów i miłych wrażeń w pracy z tym podręcznikiem.
Zapraszam do *Podróży po Polsce!*

Autor

dr Bogusław Kubiak – doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa ze specjalnością glottodydaktyka, polonista, anglista i germanista. Ukończył liczne kursy językowo-metodyczne, m.in. w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Niemczech, Austrii, Francji, Danii i Chinach. Pracuje jako adiunkt dydaktyczny w Centrum Językowym Politechniki Opolskiej, gdzie prowadzi zajęcia z języka polskiego jako obcego dla studentów z krajów Europy Wschodniej, Indii oraz z programu Erasmus, a także lektoraty języka angielskiego i niemieckiego. Uczył również języka polskiego na Politechnice Pekinńskiej (北京工业大学) i w szkołach polonijnych w Republice Czeskiej. Autor kilkadziesiątu publikacji na temat metodyki nauczania języków obcych oraz podręcznika rozwijającego sprawność czytania *Na łamach prasy* cz. I i II, poziom C2 (2010, 2017).

I. Międzyzdroje

Kurort na wyspie

I. Opisz położenie Międzyzdrojów na mapie Polski.

II. Jak wygląda herb Międzyzdrojów? Co symbolizują jego poszczególne elementy?

III. Wyszukaj w poniższym tekście podane słowa i określ ich znaczenie.

bursztyn, deptak, dobrodziejstwo, kuracjusz, leniuchowanie, molo, morenowy, opalenizna, pofałdowany, stromo, szlak, torfowisko, zawitać

IV. Wyszukaj w poniższym tekście podane wyrażenia i połącz je z poprawnymi definicjami.

a. pękać w szwach	1. szczególnie wyróżniający się element
b. popadać w ruinę	2. często się zmieniać
c. skakać jak na trampolinie	3. z uzasadnionej przyczyny
d. przy wtórze	4. niszczyć, ulegać psuciu, unicestwieniu
e. mocny akcent	5. być nadmiernie wypełnionym, zatłoczonym
f. nie bez racji	6. z towarzyszeniem jakichś dźwięków

OTO POLSKA

KURORT NA WYSPIE

Już od 150 lat zjeżdżają tu kuracjusze i wczasowicze. Stolica Pomorza Zachodniego słynie bowiem z pięknej piaszczystej plaży i stromo urywających się nad morzem klifów. A czyste wody zatoki i unikalny mikroklimat sprzyjają udanemu wypoczynkowi.

Uzdrowisko leży w najstarszej geologicznie części wyspy Wolin, na pofałdowanym terenie, wśród morenowych wzgórz i jeziorok polodowcowych. Powietrze jest tu wilgotne, pogoda zmienna, nawet kapryśna, bo w ciągu doby wiosną i latem temperatura skacze jak na trampolinie. Ale to urokliwe miasto i jego okolice nie mogą narzekać na brak zainteresowania. Zwłaszcza w upalne dni międzyzdrojska plaża pęka w szwach, a na ponad 300-metrowym molo aż gęsto od spacerowiczów.

Wizytówką turystycznej bazy miasta jest luksusowy hotel Amber Baltic, kształtem przypominający duży statek. Czy to w komfortowych apartamentach, czy w skromniejszych warunkach – wakacje w Międzyzdrojach to dobry pomysł.

Od rybackiej wioski do Perły Bałtyku

Do XVIII wieku Międzyzdroje były małą ubogą rybacką wioską, zaledwie z 60 mieszkańcami. Z czasem, gdy Europa przekonała się, jakim dobrodziejstwem dla zdrowia jest morski klimat, także i na Wolin zaczęli zjeżdżać kuracjusze. Nad brzegiem morza wyrastały okazałe wille. W 1860 roku zbudowano Dom Zdrojowy i założono park. W tym czasie powstało też drewniane molo, które po przebudowie na początku XX wieku miało długość 360 m – z kawiarnią na głowicy – oraz przystań dla statków spacerowych. By ułatwić dojazd do miasta, w 1899 roku uruchomiono połączenie kolejowe ze Szczecinem i Świnoujściem.

Tuż przed II wojną światową Międzyzdroje miały już ok. 4 tys. mieszkańców. I mimo że w czasie działań wojennych nie było tu większych zniszczeń, z latami, w czasach socjalistycznych rządów okazałe wille i pensjonaty popadały w ruinę. Dziś odzyskują dawną świetność, stając się ozdobą miasta. Ciągłe rozwija się też baza turystyczna, sportowa i kulturalna miasta u wrót Wolińskiego Parku Narodowego. Nie bez racji zasługuje więc ono na miano Perły Bałtyku.

Nie tylko słońce i plaża

Leniuchowanie przy wtórze nadmorskich fal to duża pokusa, ale z Międzyzdrojów można wywieźć nie tylko wspaniałą opaleniznę. Jest tu bowiem wiele wartych zwiedzenia miejsc, np. gdy słoneczna aura się zbuntuje.

Tylko tu można zobaczyć ekspozycję tajnej niemieckiej broni V-3 – w bunkrze, gdzie w czasie wojny składowano pociski.

Muzeum Przyrodnicze Wolińskiego Parku Narodowego prezentuje natomiast bogate zbiory, m.in. fauny i flory, a także piękny bałtycki bursztyn.

Ciekawym obiektem jest kościół pw. Piotra Apostoła z 1862 roku, w którym odbywają się koncerty Międzynarodowego Festiwalu Pieśni Chóralnej. Miłośnicy spacerów dla zdrowia powinni zaś udać się na Kawczą Górę. Z tarasu na jej szczycie rozciąga się fantastyczny widok aż po plażę Albecku.

Amatorzy świeżej morskiej ryby niechaj zawitają do portu rybackiego we wschodniej części miasta. Może uda się im „złović” smaczkowity okaz wprost z kutra? Nudzić też nie będą się ci, którzy np. w sierpniu skorzystają z kulturalno-rozrywkowych propozycji miasta, m.in. koncertów i imprez promocyjnych czy koncertów muzyki organowej. Mocnym akcentem miesiąca będzie z pewnością Mityng Lekkoatletyczny im. W. Komara i T. Ślusarskiego na miejskim stadionie.

Przez dziesięć lat w Międzyzdrojach odbywał się Wakacyjny Festiwal Gwiazd. Na słynnym już deptaku, u stóp hotelu Amber Baltic, zwanym Promenadą Gwiazd, artyści polskiego filmu i sceny teatralnej pozostawili odciski swoich dłoni odlanych w brązie. To kolejna atrakcja tego nadmorskiego uzdrowiska.

Szlakiem orła bielika

Wędrówka po Wolińskim Parku Narodowym – jednym z trzech jego szlaków – to niemal turystyczny obowiązek. Warto wyjść naprzeciw borom sosnowym, bukowo-dębowym oraz rozległym torfowiskom i łąkom. W parku mieszkają też dostojne żubry – w specjalnie wydzielonej pokazowej zagrodzie, dziki, sarny, borsuki oraz wydry, a także żurawie, czaple i wiele innych ciekawych gatunków.

Z licznych punktów widokowych można podziwiać okazały krajobraz WPN i ujrzeć orła bielika – symbol parku – którego aż sześć par ma tam swoje gniazda.

„Dobre Rady” 8/2006
Małgorzata Jasińska

Źródła informacji w sieci

www.miedzyzdroje.pl

www.miedzyzdroje.hg.pl

www.miedzyzdroje.net.pl

W SKRÓCIE

MIĘDZYDROJE

Województwo	zachodniopomorskie
Powiat	kamieński
Gmina	Międzyzdroje
Prawa miejskie	1947
Powierzchnia	4,5 km ²
Liczba ludności	5417
Kod pocztowy	72-500
Strefa telefoniczna	(0048) 91
Tablice rejestracyjne	ZKA

Źródło danych statystycznych: Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2020 r., GUS, Warszawa, 2020.

GŁÓWNE ATRAKCJE TURYSTYCZNE

- ✧ Promenada Gwiazd
- ✧ Molo o długości 395 m
- ✧ Gabinet Gwiazd – gabinet figur woskowych
- ✧ Planetarium
- ✧ Obiekty Wolińskiego Parku Narodowego
- ✧ Punkty widokowe: Kawcza Góra i Gosań
- ✧ Kościół św. Piotra Apostoła
- ✧ Kaplica Stella Matutina

 Promenada Gwiazd, nazywana też Aleją Gwiazd, jest uważana za najpopularniejsze miejsce w Międzyzdrojach. Można tutaj porównać swoją dłoń z dłońmi popularnych aktorów czy piosenkarzy. Od 2016 roku odbywa się internetowy plebiscyt Idol Publiczności i to właśnie internauci decydują, który artysta zostanie wyróżniony tablicą z odciskiem swojej dłoni. Te „autografy” są potem kopiowane i umieszczane na tzw. Bursztynowej Promenadzie Gwiazd w Gdańsku.

Źródło: www.miedzyzdroje.com/atrakcje/promenada-gwiazd

V. Zaznacz właściwą odpowiedź zgodnie z treścią tekstu.

1. Klimat w Międzyzdrojach można określić jako
  - a) niestały.
  - b) nieokreślony.
  - c) niezdrowy.
2. Molo w Międzyzdrojach powstało,
  - a) ponieważ nad brzegiem morza wznoszono okazałe drewniane budowle.
  - b) aby kuracjusze mogli łatwo dotrzeć do miasta ze Szczecina i Świnoujścia.
  - c) gdy odkryto zbawienny wpływ miejscowego klimatu dla zdrowia.

3. Zwolennicy pieśni chóralnej powinni udać się
  - a) na Kawczą Górę.
  - b) na Promenadę Gwiazd.
  - c) do zabytkowej świątyni.
4. W porcie rybackim miłośnicy świeżych ryb mogą
  - a) łowić ryby wspólnie z rybakami.
  - b) kupić świeżo złowione ryby.
  - c) podziwiać eksponaty smakowitych ryb.
5. Znakiem rozpoznawczym Wolińskiego Parku Narodowego jest
  - a) żubr.
  - b) orzeł bielik.
  - c) czapla.

VI. Dokończ podane zdania zgodnie z informacjami zawartymi w tekście.

1. Międzyzdroje są położone .....
2. Dzięki specyficznej architekturze najbardziej reprezentacyjny hotel .....
3. Do XVIII wieku Międzyzdroje .....
4. W czasie II wojny światowej w Międzyzdrojach nie .....
5. Na byłym poligonie doświadczalnym .....
6. W Muzeum Przyrodniczym Wolińskiego Parku Narodowego .....
7. Z punktu widokowego Kawcza Góra .....
8. We wschodniej części miasta znajduje się .....
9. Na Promenadzie Gwiazd artyści .....
10. Woliński Park Narodowy zamieszkują .....

WARTO WIEDZIEĆ

Jeziro Turkusowe. To piękne jezioro położone w Wapnicy (5 km od Międzyzdrojów) jest jedną z największych atrakcji Wolińskiego Parku Narodowego. Jego niecodzienna, turkusowa barwa pochodzi od zalegających na dnie złóż kredy – jezioro to jest bowiem zatopioną kopalnią tego surowca. W najgłębszym miejscu ma ono 21 metrów głębokości; kąpanie i wędkowanie jest zabronione. Warto jednak wejść na znajdującą się nad jeziorem Górę Piaskową (punkt widokowy na jezioro, Wapnicę i Pagórkę Lubińsko-Wapnickie) i dalej udać się do Lubina (Wzgórze Zielonka, Grodzisko w Lubinie).

www.miedzyzdroje.hg.pl

VII. Dopasuj podane definicje do podkreślonych w tekście słów.

1. o złożach mineralnych, pokładach czegoś, występujących na jakimś obszarze
2. biała wapienna skała osadowa służąca do wyrobu farb, proszków czyszczących i narzędzi do pisania na tablicy
3. łowienie ryb na wędkę
4. rzadko spotykany, niezwykły, nieprzeciętny, niepospolity
5. materiał pochodzenia zwierzęcego, roślinnego lub mineralnego, z którego tworzy się produkty
6. mający barwę niebieskawą lub niebieskawozieloną

VIII. Napisz do kolegi/koleżanki krótką kartkę, w której przedstawisz swoje wrażenia po zobaczeniu Jeziora Turkusowego. Wyjaśnij, co najbardziej Ci się podobało i dlaczego warto tutaj przyjechać.

NAZWY WŁASNE

ETYMOLOGIA

Nazwa *Międzyzdroje* jest w liczbie mnogiej w rodzaju niemęskoosobowym i wskazuje, że miejscowość leży między zdrojami. Słowo *zdrój* podobnie jak *krynica* oznaczało dawniej „tryskające źródło”.

Źródło: www.obcyjezykpolski.pl/dlaczego-te-międzyzdroje/

IX. Uzupełnij brakujące formy nazw własnych.

Mianownik	<i>Międzyzdroje</i>	<i>Szczecin</i>	<i>Świnoujście</i>	<i>Wolin</i>
Dopełniacz				<i>Wolina</i>
Celownik	<i>Międzyzdrojom</i>		<i>Świnoujściu</i>	
Biernik		<i>Szczecin</i>		<i>Wolin</i>
Narzędnik			<i>Świnoujściem</i>	
Miejscownik	<i>Międzyzdrojach</i>	<i>Szczecinie</i>		
Wołacz	<i>Międzyzdroje!</i>		<i>Świnoujście!</i>	

X. Podaj rzeczowniki zamieszczone w nawiasach we właściwej formie.

1. Tłumy (*spacerowicz*) ..... przechadzały się po ulicach w Międzyzdrojach.
2. Do (*przystań*) ..... w Jastarni zawinęliśmy tylko na krótki postój.
3. Wczoraj wody małej (*zatoka*) ..... były bardzo niespokojne.
4. W czasie ładnej pogody codziennie chodziliśmy na pobliską (*plaża*) .....
5. W (*port*) ..... handlowym czekały na rozładunek wielkie statki transportowe.
6. Śniadanie jedliśmy na pięknym (*taras*) ..... w promieniach wschodzącego słońca.
7. Nie musisz już tracić czasu na długie (*dojazd*) ..... do pracy.
8. Załoga sprawnie rozmieściła towar na małym (*kuter*) .....
9. Wszystkie stoliki w naszej ulubionej (*kawiarnia*) ..... były zajęte.
10. Na wielkiej choince nie było żadnych (*ozdoba*) .....

XI. Podaj czasowniki zamieszczone w nawiasach w odpowiedniej formie w czasie przeszłym.

1. W czasie urlopu pogoda, niestety, wcale nam nie (*sprzyjać*) .....
2. Ta niewielka miejscowość (*stynąć*) ..... ze szczególnej gościnności.
3. Słuchanie opowieści twojego stryja strasznie mnie (*nudzić*) .....
4. Na święta zawsze (*zjeżdżać się*) ..... cała nasza rodzina.
5. Z pobytu w tym uzdrowisku dzieci (*wywieźć*) ..... bardzo dobre wspomnienia.
6. Po kilku latach spędzonych w stolicy jego rodzina (*udać się*) ..... na prowincję.
7. Ministerstwo (*uruchomić*) ..... dodatkowe połączenia kolejowe w okresie wakacyjnym.
8. Turyści (*podziwiać*) ..... panoramę miasta z tarasu widokowego.
9. W ostatniej dekadzie spółka (*rozвивać się*) ..... bardzo szybko.
10. W nowych strojach zawodniczki (*prezentować się*) ..... znakomicie.

Z KART HISTORII

POWSTANIE LETNISKA

W znacznej liczbie letnicy pojawili się w Międzyzdrojach w połowie XIX stulecia. Urządzono dla nich pierwsze publiczne obiekty kąpieliskowe, uwzględniając ówczesną moralność – osobno dla kobiet i mężczyzn. Kolejno powstawały wille i restauracje gotowe na przyjęcie gości złaknionych wypoczynku oraz nadmorskiego jedzenia. By u letników zaspokoić potrzebę rozrywki, wybudowano także kasyno. Około 1860 roku stanął w miejscowości najbardziej okazały budynek wczasowy, w którego otoczeniu urządzono park z egzotycznymi drzewami. Pierwszy pociąg zjechał do Międzyzdrojów w 1902 roku. Dzięki niemu dla letników ze Szczecina czy Berlina droga tutaj stała się fraszką. Żeby jeszcze przyjemniejszym uczynić ich pobyt, w 1895 roku wzniesiono nad morzem piękne moło. Swoją przystań znalazły przy nim łodzie spacerowe oraz statki pasażerskie skomunikowane ze Świnoujściem. I tak, nad Bałtykiem powstało niezwykle popularne i nowoczesne letnisko. Rozwinęło się w miejscu, gdzie w XII wieku funkcjonowały przypuszczalnie dwie osady: Żelazo i Kępieńce. Na trakcie handlowym wzdłuż morskiego wybrzeża mieściła się tutaj karczma, pełniąca m.in. funkcje handlowe i sądowe. Do 1637 roku ziemia ta znajdowała się w posiadaniu ksiąząt pomorskich, potem Szwecji, a od 1720 roku Prus. Do Polski została przyłączona w 1945 roku.

www.międzyzdroje.net.pl

fraszka – sprawa małej wagi; drobnostka, błahostka

kasyno – lokal rozrywkowy przeznaczony do gier hazardowych

letnik – mieszkaniec miasta przebywający na letnisku

letnisko – miejscowość wypoczynkowa; letni pobyt poza miastem w celach wypoczynkowych, mieszkanie w miejscowości wypoczynkowej

moralność – zespół uznanych norm i wzorców życia i zasad postępowania

skomunikowany – połączony, mający połączenie z czymś/kimś

trakt – droga bita, szlak komunikacyjny

złakniony – odczuwający głód lub pragnienie; bardzo czegoś pragnący

XII. Podaj przykłady udogodnień, jakie tworzono dla letników w Międzyzdrojach.

XIII. Zastanów się nad znaczeniem podkreślonych w tekście słów. Zastąp je synonimami.

LEGENDY POLSKIE

POCHODZENIE SOLI W BAŁTYKU

Dawno, dawno temu żył w okolicach Rowów pewien człowiek, który służył z posiadania czarodziejskiego młynka produkującego sól. Ilekroć pokręcił ów człowiek korbką, z młynka zaczynała lecieć sól. Kiedy chciał zakończyć pracę, wypowiadał specjalne zaklęcie. Sól w ówczesnym czasie była niezwykle poszukiwanym towarem. Z tego właśnie względu człowiek ten był bardzo bogaty, a o jego zasobności krążyły po okolicy legendy.

Pewnego razu okoliczny złodziejaszek pozazdrościł mu wielkiego bogactwa i zaplanował kradzież. Nocą włamał się do jego domu i ukradł czarodziejski młynek. Po występkę, aby nie zostać złapanym, postanowił uciec z tych okolic jak najdalej, w miejsce, gdzie nikt nie będzie go znał i nie zechce odebrać mu źródła bogactwa. Wsiadł na statek i chciał skryć się po drugiej stronie Bałtyku.

W drugim dniu rejsu, nie mogąc opanować zaciekawienia, zakręcił korbką. Młynek zaczął produkować sól, co bardzo ucieszyło złodzieja. W pewnym momencie zorientował się, że soli jest trochę za dużo, a on nie wie, jak zatrzymać jej powstawanie. Niestety, złodziej nie znał zaklęcia zatrzymującego pracę młynka. Próbował wstrzymać pracę młynka na różne sposoby. Sól zasypała cały pokład, a gdy było jej już naprawdę dużo, okręt wraz ze złodziejem zatonął. A młynek spoczywający na dnie do dziś produkuje tam sól.

Źródło: www.astra28.eu

XIV. Opowiedz własnymi słowami legendę o pochodzeniu soli w Bałtyku.

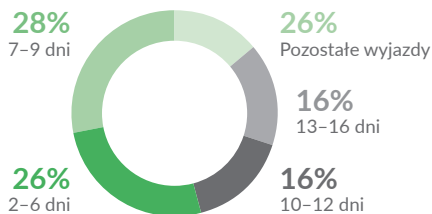
Bałtyk jest słonym morzem śródlądowym i jednym z największych zbiorników słonych wód na świecie. To także najmłodsze morze na naszej planecie, które powstało zaledwie około 10 000–5000 lat temu. W jego wodach żyje wiele gatunków ryb, na przykład: śledź, dorsz, morszczuk, ciernik, stornia, okoń czy szczupak. Na dnie Bałtyku znajduje się ponad sto wraków, między innymi tankowiec *Franken*, okręt *Boelcke*, holownik *Abile* oraz lotnikowiec *Graf Zeppelin*.

Źródło: www.przymorzu.pl/blog/15-ciekawostek-o-morzu-baltyckim-znasz-wszystkie/

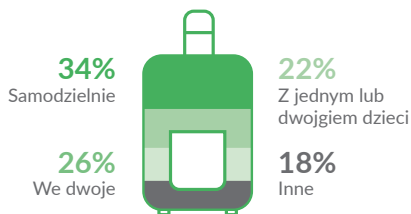
OTO POLACY

XV. Omów wyniki badań z 2019 roku dotyczące wakacyjnych wyjazdów Polaków. Zastanów się, dlaczego Polacy dokonali takiego wyboru. Czy jest on nadal aktualny?

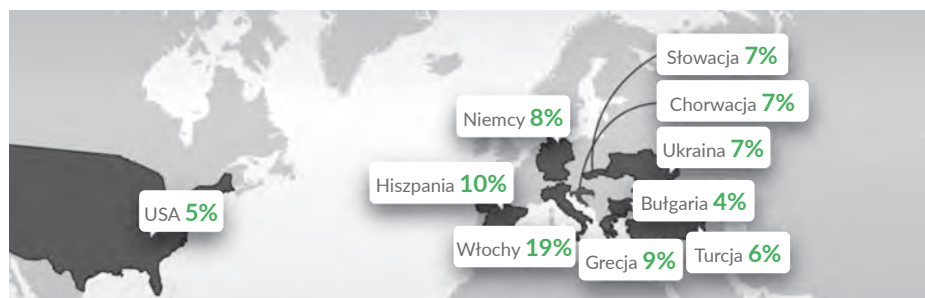
Długość wakacyjnych wyjazdów Polaków (czerwiec-lipiec 2019)

Z kim wyjeżdżamy na wakacje? (czerwiec-lipiec 2019)

Top 10 najpopularniejszych wakacyjnych wyjazdów Polaków w 2019 r.

Źródło: rankomat.pl

XVI. Jakie miejsca chcieliby odwiedzić w trakcie urlopu Twoi rodacy? Jakie kryteria wyboru ważne byłyby w Twoim kraju?

Z PIOSENKĄ PRZEZ POLSKĘ

XVII. Zapoznaj się z piosenką *Morze* z repertuaru Ireny Santor i przygotuj się do rozmowy na podane tematy.

1. W jaki sposób przedstawiono w tym utworze królestwo Neptuna?
2. Jak morze wpływa na nastrój i emocje człowieka?
3. Co oznacza przysłowie: Muru głową nie przebije, a morza nikt nie wypije?
4. Jaką wartość dla Polski i Polaków ma Morze Bałtyckie? Czy Twój kraj również leży nad morzem i jakie ma to znaczenie dla jego mieszkańców?

MORZE

Z operetki *Panna wodna*

Wykonanie: **Irena Santor**

Słowa: **Jerzy Lawina Świętochowski**

Muzyka: **Jerzy Lawina Świętochowski**

*Czasami w życiu coś się wydarzy
Dłoń rozpalona drży
Serce wyrusza w krainę marzeń
Cudowne roi sny
Najlepiej w takich chwilach nad brzegiem morza iść
Niechaj z falami biegnie zmęczona myśl*

*Morze szumiące, kołyszące szumem fal
Cudne jak bajka w blaskach wieczornej zorzy
Morze, ty budzisz w sercu jakiś dziwny żal
Gdy mgły na falach się położą
Gdy wiatr obudzi cię zuchwały
Tyś jest w tym gniewie rozszalałe, wspaniałe
Morze, ojczyznę twoją niezmierzona dal
A twoją pieśnią cicha melodia fal*

*Czy wielki smutek, czy wielkie szczęście
Ono zrozumie mnie
Wszystko zapomnę w jego objęciach
Niby w cudownym śnie
I czy to ból rozstania, czy też miłości cud
Wszystko nieważne nad brzegiem wielkich wód*

*Morze szumiące, kołyszące szumem fal
Cudne jak bajka w blaskach wieczornej zorzy
Morze, ty budzisz w sercu jakiś dziwny żal
Gdy mgły na falach się położą
Gdy wiatr obudzi cię zuchwały
Tyś jest w tym gniewie rozszalałe, wspaniałe
Morze, ojczyznę twoją niezmierzona dal
A twoją pieśnią cicha melodia fal*

*Gdy wiatr obudzi cię zuchwały
Tyś jest w tym gniewie rozszalałe, wspaniałe
Morze, ojczyznę twoją niezmierzona dal
A twoją pieśnią cicha melodia fal*

- blask** – jaskrawe, mocne światło; świetność, wspaniałość
- dal** – przestrzeń ciągnąca się daleko
- drżeć** – trząść się; bać się; o głosie: brzmieć nierówno, załamywać się
- niby** – przyimek używany w konstrukcjach porównawczych, wyrażający relację podobieństwa, np. „Drucik cienki niby igła.”
- niezmierny** – tak duży, że trudno zmierzyć, określić wielkość, ogromny, bezkresny
- roić** – snuć się po głowie, przedstawiać się w myśli, w wyobraźni
- rozszalały** – ogarnięty szałem; o zjawiskach atmosferycznych, klęskach żywiołowych, itp.: występujący z wielką siłą, gwałtownością
- zorza** – zjawisko świetlne polegające na zmianie barw nieba bezpośrednio przed zachodem i po wschodzie słońca oraz w czasie ich trwania
- zuchwały** – zbyt pewny siebie i lekceważący innych; bardzo odważny i skłonny do ryzykowania

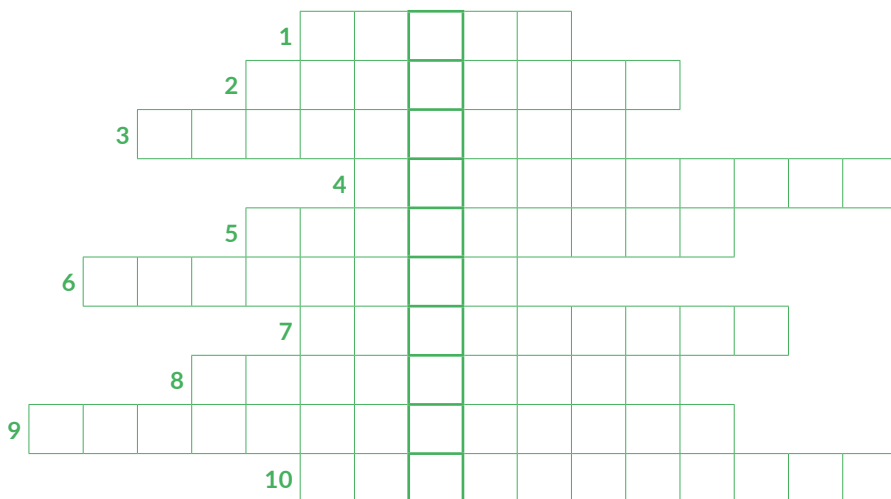
Irena Santor to niekwestionowana pierwsza dama polskiej piosenki, która kolejne pokolenia Polaków zachwyca koloratutowym mezzosopranowym głosem o szerokiej rozpiętości skali, porównywanym do najlepszych skrzypiec Stradivariusa. Wylansowała niezliczone przeboje, między innymi: *Embarras*, *Już nie ma dzikich plaż*, *Małe mieszkanko na Mariensztacie*, *Powróćisz tu czy Tych lat nie odda nikt*. Jest pierwszą polską piosenkarką uhonorowaną tytułem *doctor honoris causa*.

Przeczytaj więcej: www.irenasantor.pl

KRZYŻÓWKA W PODRÓŻY

XVIII. Rozwiąż krzyżówkę i podaj hasło (dwa wyrazy), które tworzą litery w wyróżnionych polach.

1. łapać, chwycić w sieć lub na wędkę
2. miejsce cumowania łodzi, jachtów, kutrów
3. kolor niebieskozielony; nazwa pochodzi od kamienia szlachetnego
4. ciemniejsze zabarwienie skóry uzyskane poprzez działanie promieni słonecznych
5. osoba przebywająca na kuracji w uzdrowisku
6. majątek; dobra o dużej wartości
7. szeroka ulica przeznaczona do spacerów, aleja spacerowa
8. zbiór zasad postępowania uważanych za dobre, prawidłowe, właściwe
9. mający moc czynienia czarów, magiczny
10. nic nie robić, próżnować

A cleverly conceived language textbook that also turns out to be a fascinating travelogue around Polish towns and cities which author Bogusław Kubiak zeroes in on as being especially worthy of our interest and, eventually, of visiting in person. The thematically varied texts are authentic, informative, often entertaining, and are sure to awaken the travel bug in all of us.

There is more than enough material here for a year-long course at the advanced high level, but *Podróże* can also be recommended as a supplemental text at all levels of Polish beyond elementary.

Pomysłowo zaprojektowany podręcznik, który w istocie jest także fascynującym dziennikiem podróży po polskich miasteczkach i miastach. Jego autor – Bogusław Kubiak koncentruje się na najciekawszych miejscach i w rezultacie zachęca do odwiedzenia ich osobiście. Zróżnicowane tematycznie teksty są autentyczne, wartościowe poznawczo, napisane ze swadą, dlatego z pewnością spowodują, że wszyscy złapiemy podróżniczego bakcyła.

Materiału wystarczy tutaj na roczny kurs na poziomie zaawansowanym, ale *Podróże* można również zarekomendować jako uzupełnienie na wszystkich poziomach nauki polskiego powyżej podstawowego.

prof. Oskar E. Swan, Katedra Języków i Literatur Słowiańskich,
Uniwersytet w Pittsburghu

ISBN 978-83-65283-99-3

NOWELA
WYDAWNICTWO